

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus JUULI 2020

19. juulil on pühapäeva teemaks armastuskäsk. Soome ja Eesti jumalateenistuste käsiraamatus öeldakse selle päeva kohta nõnda: Kristus tuli täitma Jumala tahet ja käske, mitte neid tühistama. Seepärast peavad ka kristlased järgima armastuskäsku paremini kui kirjatundjad ja variserid. Seda taotledes on kristlane valmis loobuma ligimese heaks isegi oma õigustest ja osutama armastust ka oma vaenlastele. See on hästi öeldud.

Järgmisel kuul möödub juba 26 aastat minu misjonitöö algusest siin Lääne praostkonnas ja Haapsalus. Mõne aasta eest olin taas siin misjonitööl ning järgmisel aastal toimub jälle ka Missio Läänemaa (augustis 2021).

Tänavune suvi ei sarnane kindlasti eelnevatega. Koguduses pidime viimastel kuudel mõtlema, kas ja kuidas korraldada jumalateenistusel armulauda. Valitsus oli andnud määruse, et tuleb järgida 2+2 reeglit. Aga see läks väga hästi. Keegi juba ütles, et tavaliselt eestlane peab ikka 5-meetrist vahemaad!

Nüüd saame jälle tänada Taevaisa selle eest, et Tema on kinkinud meile ilusad ilmad ning võimaluse puhata.

Koguduses mõtleme tänumees, mida kõike saame ette võtta, kuna nüüd on võimalik kokku tulla ning Jumalat tänada, et saame taas osaleda jumalateenistustel ning isegi talitustest osa võtta.

See kuu on suvekuu ning saame aja maha võtta ja puhata. Sel kuul on linnas tulemas veel mitmeid suveüritusi, kuhu oleme kõik oodatud ja teretulnud. Nüüd on hea puhata kodulinnas või vähemalt Eestis. Koroonaviirus veel ei ole kahjuks ära kadunud ja sellepärast on vaja olla ettevaatlik. See võib päästa elu. Puhka siis Eestis.

Kel on juulis puhkus, see nautigu ilusat suve – siis jaksab jälle pika sügise- ning talveaja rõõmsalt tööd teha. Iga inimene vajab puhkust ja rahu – ka vaikust, mida võib kasutada palves Kristusega rääkimiseks.

Kari Tynkkynen

Misjonär, EELK Kullamaa koguduse õpetaja

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA JUULIS.

- R, 3. juuli kl 9 hommikupalvus**, teenib õpetaja Kristo Hüdsi (Jaani kirik).
- P, 5. juuli kl 11 jumalateenistus armulauaga**. Teema: Halastage. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi, Kalle Jätsa ja organist Lia Salumäe (Toomkirik).
- R, 10. juuli kl 9 hommikupalvus**, teenib piiskop Tiit Salumäe (Jaani kirik).
- P, 12. juuli kl 11 jumalateenistus armulauaga**. Teema: Issanda teenistuses. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, Kalle Jätsa ja organist Lia Salumäe (Toomkirik).
- R, 17. juuli kl 9 hommikupalvus**, teenib õpetaja Kristo Hüdsi (Jaani kirik).
- P, 19. juuli kl 11 jumalateenistus armulauaga**. Teema: Armastuskäsk. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi, Kalle Jätsa ja organist Ronja Soopan (Toomkirik).
- N, 23. juuli kl 20 XXVII Haapsalu vanamuusikafestivali avakontsert** – Georg Friedrich Händeli oratoorium – Jefta (1751). Kammerkoor Voces Tallinn ja solistid, Festivali Barokkorkester, dirigent Toomas Siitan. Piletiga. (Toomkirik)
- R, 24. juuli kl 9 hommikupalvus**, teenib piiskop Tiit Salumäe (Jaani kirikus). **Kl 17 vanamuusikafestivali kontsert**. Ansambel Floridante. Piletiga. (Toomkirik). **Kl 20 vanamuusikafestivali kontsert**. Arte dei Suonatori (bariton, flööt, viiul, trompet - Poola, USA/ Taani, Eesti). Piletiga. (Toomkirik).
- L, 25. juuli kl 17 vanamuusikafestivali kontsert**. Bach – Süüdid soolotšellole I - Paolo Pandolfo (Šveits/Itaalia). Piletiga. (Toomkirik). **Kl 20 vanamuusikafestivali kontsert**. La voix de la femme - Tuuli Lindeberg (sopran) ja Eero Palviainen (archiliuto, Soome). Piletiga. (Toomkirik).
- P, 26. juuli kl 11 Kirgastamispüha jumalateenistus armulauaga**. Teema: Kirgastatud Kristus. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, Kalle Jätsa ja organist Lia Salumäe (Toomkirik).
- Kl 17 vanamuusikafestivali kontsert**. Bach – Süüdid soolotšellole II - Paolo Pandolfo (Šveits/Itaalia). Piletiga. (Toomkirik). **Kl 20 XXVII Haapsalu vanamuusikafestivali lõppkontsert**. Vokaalansambel (UK) Tenebrae Consort, dirigent Nigel Short. Piletiga. (Toomkirik).
- R, 31. juuli kl 9 hommikupalvus**, teenib piiskop Tiit Salumäe (Jaani kirik).

XXVII HAAPSALU VANAMUUSIKAFESTIVAL.

Neljapäev, 23. juuli Toomkirik 20:00

[Jefta](#) - Georg Friedrich Händeli oratoorium (1751)

James Gilchrist (Jefta, tenor); Maria Valdmaa (Iphis, sopran); Katariina Heikkilä (Storgé, metsosopran); Risto Joost (Hamor, kontratenor); Alvar Tiisler (Zebul, bass).
Kammerkoor Voces Tallinn ja Haapsalu Festivali Barokkorkester. Dirigent Toomas Siitan.

Reede, 24. juuli, Toomkirik 17:00

[Ansambel Floridante](#)

Kadri Tegelman (metsosopran, Holland/Eesti); Kristo Käo (teorb ja barokk-kitarr); Villu Vihermäe (*viola da gamba*); Saale Fischer (klavessiin).
“Taaskohtumised” – Hispaania ja Itaalia renessansslaulud ja -pillilood.

Reede, 24. juuli, Toomkirik 20:00

[Arte dei Suonatori](#)

Uku Joller (bariton); Marta Gawlas (flööt, Poola); Joanna Kreft (viiul, Poola); Justin Bland (trompet, USA/Taani). Kontsertmeister Aureliusz Goliński (Poola).

Laupäev, 25. juuli, Toomkirik 17:00

[Bach – Süüdid soolotšellole I](#)

Paolo Pandolfo (*viola da gamba*, Šveits/Itaalia).

Laupäev, 25. juuli, Toomkirik 20:00

[La voix de la femme](#)

Tuuli Lindeberg (sopran); Eero Palviainen (*archiliuto*, Soome).

Pühapäev, 26. juuli, Toomkirik 17:00

Bach – Süüdid soolotsellole II

Paolo Pandolfo (*viola da gamba*, Šveits/Itaalia)

Pühapäev, 26. juuli, Toomkirik 20:00

Tenebrae Consort - vokaalansambel (UK). Dirigent Nigel Short.

TULE JAANI KIRIKUSSE VABATAHTLIKUKS!

Hea sõber! Juba kaheksandat aastat järjest avab Jaani kirik ukseid teeliste kirikuna. Alustasime mai kuu lõpust. Jaani kirik on külalistele avatud kuni augusti lõpuni reedeti ja laupäeviti kell 11.00 - 14.00 ja pühapäeviti kell 13.00 - 16.00.

Ootame kõiki, kes on valmis oma panuse andma. Tule, kui sa oled juba kogenud vabatahtlik! Tule, kui selline ettevõtmine on sinu jaoks uudne! Sulle avaneb võimalus olla vajadusel teejuhtiks kõigile, kes meie pühakoda külastavad. Ära pelga, kui sa pole hariduselt ajaloolane ega räägi „kolme kohalikku“ keelt! Avatud ja rõõmus meel väljendavad rohkem kui tuhat sõna. Ära pelga sedagi, kui külastajaid on vähe! Saad võimaluse astuda kiirest elurattast välja ja süüvida iseendasse. Ja loomulikult on sinu ümber Looja head inglid.

Oma valmisolekust anna teada Lia Salumäele tel 53039835.

LASTEKIRIKU AASTA LÕPETAMINE.

Sel aastal lõpetasime lastekiriku tunnid märtsi keskel seoses pandeemiaga kehtestatud piirangutega. Oleme Jumalale tänulikud, et kõik meie lapsed ja õpetajad on olnud terved.

Lastekiriku lõpuüritus toimus sel aastal 7. juunil. Lapsed kogunesid jalgratastega raudteejaama ja sealt suunduti koos õpetaja Maria ja õpetaja Jaanusega Paraleppa. Kohal oli 11 last ja 3 õpetajat. Paralepas ootas lapsi kaetud piknikulaud. Rääkisime möödunud õppeaastast ja andsin lastele suveks kaasa mõtte: kuigi selles maailmas kõik muutub ja kaob, Jumala armastus jääb!

Lastele oli kõige paremini aastast meelde jäänud Taaveti ja Koljati lugu. Mitte suurus ega tugevus ei toonud Taavetile võitu, võidu tõi Taaveti usaldus Jumala vastu.

Maiustasime, mängisime Jaanuse juhendamisel mängu ja nautisime Taevaisa poolt kingitud imeilusat ilma.

Lapsed said kingituseks „Ristitee“ ajakirja ja šokolaadi.

Kuna sel päeval oli ka Laural sünnipäev, saime teda õnnitleda ja õnnistust soovida.

Tänu Jumalale iga armsa lapse eest, soovime neile ilusat suvepuhkust ja kohtume jälle sügisel!

Lastekiriku õpetaja Sirje Jätsa

KÕNE EESTI LIPU 136. AASTAPÄEVAL HAAPSALUS.

Auväärt koosolijad! Eesti pojad ja tütre!

Täna tahan vaadata tagasi imele – meil on 136 aastat vana Eesti Lipp. Maailmas on üle paarisaja riigi, ent originaalne lipp on väga vähestel. Suur ime on, et Eesti kuulub nende üksikute riikide hulka, kelle esimene lipp on keeruka ajaloo kiuste tänapäevani alles. Selles on erilised teened praost Harald Tammuril. Harald Tammur oli üks kolmest Eesti Üliõpilaste Seltsi liikmest, kes 1943. aasta suvel peitsid ajaloolise esimese sinimustvalge lipu Karl Auna kodutallu Vaimastveres. Harald Tammur arreteeriti 1944. aastal Saksa võimude poolt, aastatel 1944-1945 viibis ta vangistusel Stutthofi koonduslaagris, 1945-1954 oli ta sunnitööl Venemaal. Aastatel 1954 -1996 teenis ta Nõo, Rannu, Elva ja Tartu Pauluse kogudust. 1981-1996 oli ta Tartu praostkonna praost, 1988-1996 EELK konsistooriumi assessor. Vabariigi President andis talle 1996 Riigivapi Teenetemärgi II klassi ordeni. Mul on väga kauneid mälestusi noorusest kui koos isaga külastasime Harald Tammurit.

Eesti lipp on kaasa teinud meie ajaloo alates ärkamisaja lõpust kuni tänaseni. Teadmine oma rahvusvärvidest toetas meid okupatsiooniaastatel ning innustas rahvuskaaslasti paguluses. Liputeema kohta on meil mitmeid olulisi raamatuid. Võtke neid täna kätte ja lugege!

1930. aastatel oli lipukangas hoiul kui reliikvia Tartus Eesti Rahva Muuseumi varakambris. Selle kambri võtmete asukohta ning ukse avamise keerulist numbrikoodi teadsid vaid muuseumi direktor ning tema asetäitja. Hoiulepingu järgi võis EÜS lippu laenata vaid üliõpilasseltsile eriti tähtsate sündmuste puhul.

Viimast korda oli lipp väljas 7. aprillil 1940 EÜS 70. aastapäeval. 1940, pärast riigipööret, likvideeriti akadeemilised üliõpilasorganisatsioonid ning hinnalisemad esemed anti üle Eesti Rahva Muuseumile. Esimene lipp oli seal teadaolevalt hoiul edasi. Edaspidi jäi selle lipu saatust aastakümneteks täiesti teadmata. Järgnevaid ajalootorme teades-tundes ei imestaks sugugi, kui see lipp oleks hävitatud. 1984. aastal, sinimustvalge lipu 100. aastapäeva puhul ilmus Torontos väliseesti teadlaselt Karl Aunalt brošüür «Sini-must-valge lipu 100 aastat», seal märgiti, et 1940. aasta sündmuste järel õnnestus lippude peitmine, viimaste hulgas ka EÜSi ajalooline lipp. See oli esimene autoriteetne viide, et karmide olude kiuste on esimene lipp säilinud. 1988. aastal, laulva revolutsiooni haripunkti ennistati mälestussambaid, taastati omaaegseid organisatsioone ning väärtustati teisi endisi sümboleid. Välja toodi vanad, aastakümneid peidus olnud kolmevärvilised laualipukesed ning koguni mõned suuremad lipud. Aga kus oli ajalooline EÜSi lipp? Küsimus oli õhus. Kuuldusi oli, et esimene Eesti lipp on peidetud ja tuuakse õigel ajal välja.

EÜSi vara ära võtmise käigus 1940. aastal otsustas seltsi esimees Karl Aun lippud vahetada. Nimelt oli 1934. aastal valmistati lipu dublikaat. Vahetamine oli võimalik, kuna Eesti Rahva Muuseumi direktor oli seltsikaaslane prof Gustav Ränk.

Karl Aun tõigi oma portfelli muuseumisse dublikaatlipu ning võttis sama kotiga kaasa originaallipu. Mis sai ajaloolise lipu dublikaadist, pole tänaseni teada. Originaallipp aga maeti Viljandisse. 1942. aasta toodi lipp oma pelgupaigast välja ja Karl Aun korraldas 1944 lipule uue peidupaiga Põhja-Tartumaale oma kodutalu Läänemardi korstna vundamendi alla. Karl Aun lahkus

kodumaalt ja andis sellest teada oma isale. 1984. aastal, seoses lipu juubeliga arvestades oma kõrget vanust, usaldas Karl Aun lipu asukoha neljale välismaal elavale EÜSi liikmele. Lipu asukohast anti teada ka viimasele sõjasele EÜSi laekahoidjale, praost Harald Tammurile. Tammuri meenutuste oli peidetud lipust teadlik veel Karl Auna onu Aleksander Isotamm. 1960. aastate algul käinud Tammur ja Isotamm seda talu eemalt uurimas. Pilt oli rahustav: korsten seisis püsti, suuremaid ümberehitusi polnud märgata. 26. detsembril 1991 kaevati praost Tammuri näpunäidete järgi ajalooline lipp välja. Tuletan täna austusega meelde oma ametivenda, tänu temale on meil alles 176 aastat vana rahvuslipp. Eesti rahva jaoks pole meie lipp kunagi kaduma läinud. Jumal on lasknud läbi ajatormide imeliselt säilida esimest, Otepääl pühitsetud lippu.

Hea koosolija! Kutsun sind üles austama meie lippu ja kandma edasi selle lipu vaimu ja sõnumit!

Kaunistagu rahvuslipp iga kodu ja Läänemaa Haiglat! Õnnistatud Lipupäeva!

Kaunistagem Eesti kodad kolme koduvärviga, mille alla Eesti pojad ühiselt võiks koonduda!

Hoia Jumal Eestit, meie kodumaad. Kaitse teda kallist, meie armsamat!

Tiit Salumäe

Piiskop

SAAME TUTTAVAKS - MARIA STRAUSS – NII PALJU ON ASJU, MILLE EEST TAEVAISA TÄNADA.

Maria Strauss on neid inimesi, kelle kohta öeldakse: kes palju teeb, see palju jõuab. Ta on nelja lapse ema. Peab kodumajutust pakkuvat *Marias House*'i ja on osav perenaine. Õhulise beseekoogi tegemine on tema arvates üks lihtsamaid asju.

Maria on koguduse aktiivsemaid liikmeid. Tal on alati varuks mõni huvitav mõte või ettepanek, kuidas koguduse elu paremaks, põnevamaks ja sõbralikumaks teha. Ta on üks piibliringi Piibel köögis eestvedajatest. Piibel köögis ühendab piibliuurimise ja piibliteemaliste toitude valmistamise.

Intervjuud kokku leppides ütlesid, et sul on kiire. Millega praegu tegeled? Kuidas läheb kodumajutust pakkuval *Marias House*'il?

Suvel on peaaegu kogu aeg kiire. Tegelen hooajaliselt kodumajutuse pidamisega ja see on päris mahukas töö. *Marias House*'is on kolm korterit ja külaliste saabumised-lahkumised panevad tööritmi paika. Suve jooksul on meil keskmiselt 60 broneeringut. Lisaks külalistemajale vajab tähelepanu ka oma pere, kõige rohkem Grete (7) ja Gloria (9). Suuremad tüdrukud ajavad omi asju. Meil on ka suur aed, mida on vaja korras hoida.

Marias House on praegu välja müüdud ja sel suvel on oodatust palju rohkem rahvast liikumas. Kevadel arvasime, et see suvi tuleb väga rahulik, aga tundub, et niisama äkki kui kriis algas, ta enam-

vähem ka lõppes. Tavaliselt on meil maja 1. maist avatud, kuid seekord avasime juunis. Juuni algus oli veidi rahulikum, aga alates jaaninädalast on broneeringud hoogu saanud.

Milliseid ülesandeid täidad koguduses?

Olen lastekiriku õpetaja, laulan toomkooris, olen koguduse nõukogu, sõprussuhete toimkonna ja Johannese Sõnumite toimetuse liige, olen kontaktisik Schmalkaldeni praostkonna ja Rendsburgi kogudustega ning giid saksa keelt kõnelevatele rühmadele. Lisaks osalen ka meie kokandusliku piibliringi Piibel kõõgis korraldamises.

Millest tunned koguduse elus puudust?

Meie koguduses on väga palju toredaid ja andunud kaastöölisi, kellega on hea koostööd teha. Arvan, et koguduse elu on mitmekülgne ja igaühel on võimalus teha ettepanekuid, et see veel huvitavam oleks. Muidugi saab alati teha veel paremini. Lastekirikus oleks tore näha mõnd uut abilist, toomkooris tunneme suurt puudust tenoritest.

Oled pikalt elanud ka Saksamaal. Milline on sealne koguduseelu? Millega seal tegelesid?

Elasime Müncheni kesklinnas ja kuulusime oma aadressi järgi Luuka kogudusse. Et selle koguduse piirkond oli väga ulatuslik, oli lisaks katedraalile ka väike kabel, mis asus just meie naabertänavas. See oligi meie kodukirik: armas, kodune ja väike. Seal on ristitud meie esimesed kolm last.

Just meie laste kasvamise ajal hakkas kabelis tegutsema lastekirik. Lastekirikut peeti igal pühapäeval. Olin lastekiriku toimkonna liige ja see oli väga huvitav töö. Alguses oli palju kaastöölisi ja palju lapsi. Hiljem valiti mind lastetöö esindajana ka Luuka koguduse juhatusse, mis oli samuti väga põnev töö. Juhatuse koosolekutel osalemise kõrval oli meie ülesanne teenida pühapäevastel jumalateenistustel ilmikutena kaasa: lugeda piiblitekste, koguduse teateid ja eestpalvet, teha korjandust ja abistada armulaua jagamisel.

Mida võiksite sakslastelt üle võtta?

Nii Saksamaal kui ka Rootsis elades nägin, et sealsetes kogudustes oli kirikukohv koguduseelu igapäevane osa. Pärast jumalateenistust ei kiirustatud kohe koju, vaid istuti veel veidi aega koos, räägiti juttu, vahetati muljeid ja uudiseid. Et ettevalmistustööd mitte liiga suureks ajada, pakuti kohvi ja tee kõrvale enamasti vaid küpsiseid. Mulle väga meeldis väike aja maha võtmine pärast jumalateenistust, ka oli see hea võimalus omavahel suhelda.

Samuti meeldis mulle ilmikuna jumalateenistusel kaasa teenida. Meil Haapsalus on küll olemas truud abilised Teno Ilves ja Kalle Jätsa, aga miks mitte anda vahel see austav ülesanne hoopis mõnele juhatuse või nõukogu liikmele.

Veel üks asi, mis mulle seal väga meeldis, oli ristimine jumalateenistuse ajal. Nii sai kogudus osa uue kirikuliikme vastuvõtmisest. See lähendas ja ühendas. Väga tore, et õpetaja Kristo Hüdsi poeg hiljuti ka just jumalateenistuse ajal ristiti.

Koguduse aktiivsus oli Saksamaal suurem ka armulaua ajal, sest Luuka koguduses oli tavaks anda armulaualeiba ja –veini edasi inimeselt inimesele. Igaüks sai seejuures öelda oma naabrile armulauasõnad. See oli väga tugev elamus, mida võiks ka meil proovida.

Millega tegeleb su abikaasa Micha?

Micha liigub pidevalt kahe elukoha vahet: töö on Saksamaal ja pere Eestis. Ta ei ole leidnud Eestis sobivat ja tasuvat töökohta. Oleme töötanud oma perele välja kindla rütmi, mille järgi elu käib. Eelmise aastal lendas ta 22 korda Eesti ja Saksamaa vahet. Üheksa aastat tagasi oli tal iga kuu kaks kaugtöö päeva Haapsalus, nüüd on tal võimalik teha iga kuu kaheksa tööpäeva kodukontoris. Nii on ta suurema osa ajast meie juures.

Vastukaaluks palgatööle, mis käib arvuti ja telefoni taga, teeb Micha väga palju tööd meie aias. Talle meeldivad kirevad lillepeenrad ja värskelt niidetud muru. Ta on teinud suure töö külalistemaja restaureerimisel-sisustamisel ning ehitanud lastele uhke mänguväljaku. Seal on aeg-ajalt vaja midagi täiendada ja parandada. Michale meeldib kõike ise teha ja proovida. Ta ei kohku ühegi töö ees tagasi.

Milline on sinu pere usu elu rutiin ja traditsioonid?

Mulle ei meeldi sõna rutiin. See seostub üksluise kohustusega, mis kindlasti ei iseloomusta usu elu.

Usk on olnud lapsest saadik minu elu osa ja ma ei kujuta endale elu ilma usuta ette. Arvan, et see ei olnud juhus, vaid Jumala juhtimine, et kohtusin kristlikus noortelaagris Michaga, kellest sai hiljem minu abikaasa. Ka tema on kristlane ja mul on hea meel, et meil on sarnased vaated. Me oleme laulatatud ja lapsed on ristitud, oleme neid võtnud kaasa jumalateenistustele ja lastekirikusse. Oleme püüdnud õpetada neid palvetama. Kui palju nad seda ise teevad, on nende enda otsustada. Ühine söögipalve või laul kuulub pere söömaaja algusse. Nii palju on asju, mille eest olla tänulik. Tänuhinnast õpetame ka oma lastele ja soovime, et nad ei võtaks asju iseenesestmõistetavalt.

Kui sul oleks aega laialt käes, millega sa siis tegeleksid?

Loeksin raamatuid.

Sul on kaksikõde Mirjam. Kumb teist on vanem ja kas see annab elus kuidagi tunda? Kui sarnased-erinevad olete?

Mirjam on mõni minut noorem. Lapsena ikka tundsin vastutust oma õdede eest, sest olen kõige vanem. Nüüd ei anna see kuidagi tunda. Oleme ühemunarakukaksikud, st välimus on meil sarnane. Iseloom on erinev: mina olin lapsena rahulikum ja tagasihoidlikum. Selle põhjuseks võis olla ka minu astmahaigus, mis pani teatud piduri peale.

Kuidas elasite üle koroonaja?

Kuigi see aeg oli ühiskonnas pingeline, oli eriolukord meie perele üks paremaid aegu. Micha sai kaks ja pool kuud järjest Eestis olla, seda polnud juhtunud alates 2015. aastast, mil tal lõppes 2-aastane isapuhkus. Saime palju koos olla, igasugused üritused ja kohustused väljaspool kodu langesid ära. Lapsed vajasisid küll tuge, aga nad said oma õppimistega väga hästi hakkama. Esimest korda saime endale ise tomati-, kurgi- ja lilletaimed kasvatada. Meie perele oli see tore aeg.

Mille üle viimati rõõmustasid ja mille üle kurvastasid?

Rõõmustan iga päev väga paljude asjade üle: armas pere ja head sõbrad, mõnus kodu imeilusas Haapsalus, lilled ja linnud meie aias, päike ja meri, hea tervis, toredad pered meie külalistemajas ja järjekordne sünnipäev, mil võisin saada aasta võrra rikkamaks. Olen Tänavaisale tänulik selle piiritu õnnistuse eest, mida iga päev kogen.

Kurvastan, kui aeg läheb liiga kiiresti ja ei jõua teha nii palju kui tahaks.

Maria Strauss

Sündinud 25. juunil 1976 Haapsalus.

Õppinud Haapsalu 8-klassilises Koolis, Helme sanatoorses internaatkoolis, Haapsalu Wiedemanni gümnaasiumis (1991 lõpetanud 9. kl), Haapsalu 1. keskkoolis, Niesky gümnaasiumis Saksamaal, Tallinna 54. keskkoolis (1995 lõpetanud 12. kl), Halle-Wittenbergi Martin Lutheri ülikoolis, Müncheni Ludwig Maximiliani ülikoolis ja Tartu ülikoolis (lõpetanud 2001 saksa keele ja ajakirjanduse bakalaureuseõppe).

1995-1996 Rootsis lapsehoidja.

2000 abiellunud Micha Straussiga, peres kasvab 4 tütart: Rahel Aurelia (2003), Rebeka Elisabeth (2004), Gloria Magdalena (2011), Grete Katharina (2013).

1999-2011 elanud Münchenis, 2005-2011 töötanud päevaemana.

Keeled: saksa, rootsi, soome, inglise.

Hobid: kogudusetöö, küpsetamine, koorilaul, perega reisimine

Lehte Ilves

„PIIBEL KÖÖGIS“ VIIES HOOAEG LÕPETATI RIDALAS.

Seoses kevadise viiruspuhangu ja eriolukorraga jäid ära “Piibel köögis” märtsi-, aprilli- ja maikuised kohtumised. Piirangute leevenedes otsustasime teha ühe suvise kogunemise, et panna vääriline punkt meie viiendale ja üsna erilisele hooajale.

Kui juba “Piibel köögis” piiblitunni algusaegadest on meil käinud külas piiblitunni läbiviijaid ka teistest kogudustest, siis juunis võttis piiblitunni pere esmakordselt ise ette väljasõidu. Küllastasime Ridala kogudust, kus meid võttis vastu rõõmus ja energiline õpetaja Küllike Valk. Kuna 21. märtsil ära jäänud “Piibel köögis” kohtumisel pidi õpetaja Küllike rääkima Marta ja Maarja kutsumisloost, saigi see teema luubi alla võetud. Osalejaid oli tulnud nii Haapsalust, Ridalast kui ka Kullamaalt. Istusime mõnusa seltskonnaga kuuma päikese all Ridala kogudusemaja hoovis, grillisime kala ja tõmbasime joone alla hooajale, mille teemaks olid olnud erinevad kutsumislööd Piiblist.

Topu sadamast toodud värsked ahven olid juba puhastatud ning ootas tilli ja sidruniga täitmist ning paberisse määsimist. Kui grillsüsi valmis oli ja kala küpsema pandi, pöördusime oma mõtetega paarituhanda aasta tagusesse Betaaniasse. Küllike jutustas meile Martast ja Maarjast ning ärgitas ka piiblitunnis osalejaid kaasa mõtlema ja rääkima. Pärast said kõik jutustada ka oma kutsumislugu, mis olid väga põnevad ja unikaalsed. Mõni oskas kuupäevalise täpsusega nimetada pöördepunkti oma elus, mõni oli Jeesuse järgijaks saanud aastatepikkuse otsingute tulemusena, mõni leidnud sinna tee läbi muusika, mõni oli n.ö. jüngeriks sündinud.

Pärast piiblitundi ja juturingi nautisime kuuma kala, mis vahepeal grillil oli valmis saanud.

Ajalehes küpsetatud kala retsepti leiab siit:

<https://nami-nami.ee/retsept/767/>

Kala juurde oli õpetaja Küllike valmistanud maitsva kodujuustukastme ja roheline salati. Kuigi seekordsed retseptid ei olnud otseselt Piibli ajast, oli kasutatud toiduainete päritolu siiski selle ajaga seotud. Ja kesksel kohal oli kala, mida nii Jeesus kui ta jüngrid kindlasti üsna sageli nautisid ja mis on ühtlasi ka üks ürgseid kristluse sümboleid.

Kui Jumal lubab ja meile tervist antakse, siis jätkame “Piibel köögis” tegemistega sügisel.

Maria Strauss

PIIBLIVIKTORIIN.

1. Mitu inimest oli Noa laevas ja kes need inimesed olid?
2. Iisraeli kuningale Saalomonile ilmus unes Issand Jumal ja lubas tal paluda, mida ta iganes soovib. Mida palus endale Saalomon?
3. Vanas Testamendis mainitakse korduvalt üht linna, sama nimega linn on ka Eestis. Mis on selle linna nimi?
4. Apostel Paulus oli vallaline mees. Keda nimetab Paulus ühes oma kirjadest oma lapseks ja miks?
5. Millises neljast evangeeliumist – Matteuse, Markuse, Luuka, Johannese – kirjeldatakse, kuidas ingel kuulutas Neitsi Maarjale, et ta jääb Pühast Vaimust lapseootele ja toob ilmale Jeesuse?

Piibliviktoriini küsimuste vastused:

1. Kaheksa: Noa, tema naine, nende 3 poega ja poegade naised. (1Ms 7:13)
2. Tarka ja mõistlikku südant. (1Kn 3:3-15)
3. Keila. (1Sm 23:1-13)
4. Oneesimost; Paulus „sünnitas“ ta vaimulikult, s.t juhatas Kristuse juurde. (Fm 1:10)
5. Luuka evangeeliumis. (Lk 1:26-38)

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

**Ka kui ma kõnniksin pimedas orus,
ei karda ma kurja, sest sina oled minuga;
su karjasekepp ja su sau, need trööstivad mind. (Ps 23:4)**

Psalmi Heast Karjasest teavad vist peaaegu kõik jumalalapsed – needki, kes ei ole kuigi usinad piiblitugejad. Seda loetakse haigetele, neile, kes lohutust vajavad, neile, kellel on rasked ajad. „Issand on mu karjane, mul pole millestki puudust.“ Ja: „Ainult headus ja heldus järgivad mind kõik mu elupäevad.“

Võiks tunduda, nagu tähendaks elu koos Jumalaga hoidmist kõigist raskustest, kannatustest, hädadest, viletsustest, muredest ja haigustest. Jumalaga koos ootab meid jõukus, küllus, tervis, edu, me ei pea kunagi kannatama, meile ei juhtu iial midagi halba. Ongi selliseid usuõpetajaid, kes niimoodi õpetavad, ongi selliseid usklikke, kes niimoodi usuvad. Paraku on see omaloodud usk, mida ei ole kinkinud Jumal. Kui niimoodi uskujaid tabavad tõsised ja rasked hädad ja õnnetused, on esimene küsimus: kuidas võis Jumal seda lubada? Tekkinud usulisest kriisist võib Jumal ise nad enda juurde juhatada, purustades nende väärja jumalapildi ja andes neile õige arusaamise. Kahjuks aga lõpeb selline kriis väga sageli Jumala hülgamisega: inimene ei ole nõus teenima Jumalat, kes ei anna talle seda, mida tema ootab.

Hea Karjase psalmis ei väida psalmilaulik, et meile ei saa iial juhtuda midagi halba või kurja. Vastupidi: ta ütleb selgelt, et vahel tuleb meil kõndida pimedas orus, kus meid ohustab kuri. Kuid laulik ei karda kurja, sest Issand on temaga. Issanda karjasekepp – see, millega Ta juhib iga oma

lapse eluteed – ning sau – Issanda kuningliku valitsusvõimu sümbol, millega Ta hoiab korda siin maailmas ning ohjeldab kurja – teevad lauliku südame julgeks. Samal ajal, kui tal tuleb taluda kurja, on tema osaks ometi Issanda headus ja heldus. Samal ajal, kui tal tuleb taluda puudust, vaesust ja viletsust, võib ta ometi öelda: Issand on mu karjane, mul pole millestki puudust. Jumala ligiolu ja juhtimine on see, millest piisab igaks eluolukorraks.

Paneme tähele: psalmilaulik ei esita Jumalale selliseid küsimusi nagu „miks Sa ei kõrvalda kurjust siit maailmast?“ või „miks Sa lased headel ja õigetel kannatada?“. Need miks-küsimused oleksid täiesti asjakohased, kuid kui Jumal neile ka vastaks, ei viiks need vastused küsijat Temale lähemale, vaid tekitaksid aina uusi küsimusi. Laulik on valinud teise tee: kuulekuse ja usalduse tee. Ta ei mõista, miks, kuid ta usaldab Jumalat ja usub, et Tema tahe on hea. Ta ei põgene kannatuste eest, püüdes neid ise valede vahenditega leevendada, vaid laseb kuulekalt Jumalal end juhtida isegi pimedas orus. Ainult kuulekus ja usaldus võib täita meie südamed tänuga. Kuigi Hea Karjase psalmis ei ole ühtegi tänu- või kiidusõna, on kõigi Jumala heategude kirjelduse taga tuntav siiras tänulikkus, mis eriti ilmneb töötuses jääda Issanda kotta eluajaks – kuulekuses, armastuses ja usalduses Teda teenima.

**Meie hea ja helde Jumal ja Isa!
Me täname Sind Sinu juhtimise eest,
kõigi Sinu andide eest,
Sinu abi ja lohutuse ja hoidmise eest,
kuid kõige enam selle eest,
et Sina tahad alati olla koos meiega.
Sina igatsed meie järele, Issand,
ja ootad, et meigi igatseksime Sind.
Aita meid, et me ei sooviks ainult Sinu ande,
vaid eelkõige Sind ennast.
Võta meid nii, nagu me oleme
ja tee meiega kõike, mida Sa iganes tahad,
sest Sinu tahe on hea.
Tänu ja kiitus Sulle, Issand.**

Karin Teder

NATUKE NALJA.

Juudi noormehed tulevad rabi juurde ja küsivad:

"Öelge, auväärt rabi, kas Toorat lugedes tohib suitsetada?"

Rabi vihastab: "Kuidas teile üldse selline mõte pähe tuleb — Toorat lugedes suitsetada?"

Häbematus! Pühaduseteotus! Kasige välja!"

Noormehed vastu: "Kohe läheme, auväärt rabi, aga enne veel üks küsimus: kas suitsetades tohib Toorat lugeda?"

Rabi naeratab: "Toorat tohib alati lugeda."

MEIE ISA PALVE VI

Sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal!

Iga kristlik palve peaks olema variatsioon teemal „Sinu tahtmine sündigu!“ – nii on mõtestanud palve olemust mitmed teoloogid. Kuigi me ei saa Meie Isa palve puhul öelda, et üks palve on teisest kuidagi „tähtsam“ või „olulisem“, siis seda palvet palumata ei saaks me paluda ka ühtki teist palvet. See on ka ainus palve Meie Isa palves, mille puhul „meie“ jääb mõnevõrra tahaplaanile ja esikohale tõuseb meie isiklik suhtumine: kuna Jumal austab iga inimese tahtevabadust, siis töötame selles palves oma taevasele Isale, et just meie ise soovime kõiges teha Tema tahtmist – me ei saa seda töötada teiste eest.

Jumala ajatut ja igavikulist tahet me mõista ei suuda. Jeesus ongi selle palve sõnastanud nii, et palume Tema tahte täitumist maa peal, siin, selles maises elus. Oma tahte on Ta meile ilmutanud Pühakirjas, konkreetseteks elujuhtumiteks avaldab Ta selle meile Püha Vaimu läbi. Et Jumala tahe saaks maa peal sündida, peaksid kõik tahtevabadusega olendid maa peal olema Talle kuulekad. Selle palvega palume endale kuulekat südant ja avaldame valmisolekut kuulekuseks. Langenud inimese jaoks on kuulekus Jumalale nn sõlmküsimus – toimus ju inimese langemine talle antud vaba tahte kurjasti kasutamise tõttu. Mitte miski ei ole langenud inimesele raskem, kui oma tahte alistamine. Tundub, et isegi kõige kurjemale vaenlasele kogu südamest andestamine pole nii raske.

Seda, et kogu inimese loomus tõrgub vastu alistumast õigetele autoriteetidele, näitab isegi kristlaste suhtumine kuulekusse. Väga paljud peavad kuulekust otsekui mingiks tahtenõrkuseks, selgrootuseks, pugemiseks, oma isikupära maha salgamiseks selle nimel, et pälvida autoriteedi kiitust. Korrarikkujaid, vastu hakkajaid, autoriteetide vastu mässajaid peetakse sõltumatuteks, vaba vaimuga, tugeva tahtega inimesteks. Isegi paljud Jumala lapsed räägivad uhkusega, kui ulakad nad kooliajal olid. „Pahad poisid“ on koolis au sees, neid peetakse „säravateks isiksusteks“, kuulekad on aga tossikesed, nohikud ja igavad. Ometi näitab edasine elu, et absoluutne enamus „pahadest poistest“ ei suuda luua normaalseid peresuhteid, olla vastutustundlikud töötajad, ei saa hakkama juhirollis, ei suuda ühiskonnale midagi anda isegi siis, kui nad on tõeliselt andekad, vaid vastupidi – satuvad sageli seadusega pahuksisse ja langevad mõnuainete ohvriks. Kuna nad ei ole iialgi õppinud kuulekuse läbi oma himusid, kirgi ja impulsse kontrollima, siis ei suuda nad neid kontrollida ka mõne suure ja õige eesmärgi nimel. Tõeliselt vastutustundlikud ühiskonna liikmed, loovisikud ja head pereisad ja -emad on enamasti hoopis kunagised „igavad nohikud“ ja „tossikesed“.

Koguni psühholoogid arvavad, et murde- ja noorukiea mässumeelsus on tingimata vajalik lapse iseseisvumiseks, et end vanematele ja teistele autoriteetidele vastandades arendab laps välja oma isikupära, õpib vastutama, ennast kehtestama. Siiski tundub pigem, et see murdeea protestiperiood pole mitte arengupsühholoogiline, vaid kultuuriline nähtus. Väga paljudes traditsioonilistes kultuurides ei toimu noorukite iseseisvumine mässu, protesti ja vastandumise läbi, vaid kuulekuses ja koostöös vanemate ja teiste kogukondlike autoriteetidega, kes aitavad noorel inimesel end leida ja uued ühiskondlikud rollid omaks võtta. Ilmselt ei ole mäss ja vastuhakk mitte loodupärane, vaid langenud inimese rikutud loomusest põhjustatud.

Võiks arvata, et kui me ei soovi olla kuulekad inimlikele autoriteetidele, siis sellepärast, et siin ilmas pole ainsatki ideaalset inimest. Jumalale, kes on püha armastus ja mõistab ja teab kõik, kuuletuksime hea meelega. See on paraku suur eksitus. Jumal ise on oma sõnas ilmutanud meile oma tahte, et alistuksime kogu inimlikule korrale: abielunaised oma meestele, orjad oma isandaile, lapsed vanematele, ühiskonna liikmed valitsejaile, kristlased koguduse juhtidele – niikaua, kuni nende korraldused ei ole ilmselges vastuolus Jumala tahtega. Püha Peetrus ütleb: „Alistuge siis Issanda pärast kogu inimlikule korrale.“ (1Pt 2:13) Püha Paulus ütleb valitsejaist rääkides koguni: „Nõnda siis, kes paneb vastu võimule, paneb vastu Jumala antud korraldusele, vastupanijad aga tõmbavad enese peale nuhtluse.“ (Rm 13:2) Seda juhust järgisid esimeste sajandite kristlased isegi väga veriste riigipoolsete tagakiusude tingimustes ega korraldanud vastuhakke, vaid palvetasid keisri ja teiste valitsejate eest.

Kuulekus Jumalale on otseselt seotud Jumala usaldamisega: millised oma elu valdkonnad oleme Talle avanud ja kus lubame Temal valitseda meie elu üle. On vist väga vähe Jumala lapsi, kes on viimseni

kõik või siis vähemalt suurema osa oma elust Temale üle andnud. Kuulekus ja usk kuuluvad kõige tihedamalt kokku. Saksa luterlik teoloog Dietrich Bonhoeffer on öelnud, et kui mõni seni tõsimeelne kristlane tunneb äkki, et ta ei suuda või ei taha enam Jumalat täielikult uskuda või usaldada, et temas tekivad kahtlused Jumala headuse, õigluse, armastuse suhtes, siis peaks ta vaatama endasse ja püüdma leida, milles ja mismoodi ta ei ole olnud Jumalale kuulekas. Peaaegu alati on põhjus sõnakuulmatuses, selles, et me oleme mingis oma elusituatsioonis teadlikult eiranud Jumala tahet.

Vahel võib meie tegevus olla täielikus kooskõlas Jumala Pühakirjas ilmutatud tahtega: me teeme kõike õigesti ja hästi ja kõiki armastuse ja pühaduse „reegleid“ järgides – kuid me ei tee seda, mida Jumal meilt ootab. Me valime ise endale oma kohustused, oma ülesanded, oma tegutsemisviisid, mida me teeme ja kuidas ja kui palju me teeme, kuigi Tema ootab, et me teeksime hoopis midagi muud ja Tema seatud viisil. Jeesuse sõnad peaksid olema meile tõsiseks hoiatuseks: „Mitte igaüks, kes mulle ütleb „Issand, Issand!“, ei saa taevariiki; saab vaid see, kes teeb mu Isa tahtmist, kes on taevas. Paljud ütlevad mulle tol päeval: „Issand, Issand, kas me ei ole sinu nimel ennustanud ja sinu nimel kurje vaime välja ajanud ja sinu nimel teinud palju vägevaid tegusid?“ Ja siis ma tunnistan neile: Ma ei ole teid kunagi tundnud, minge ära minu juurest, te ülekohtutegijad!“ (Mt 7:21-23)

Pühakirjas kinnitab nii Jeesus ise kui ka Tema apostlid, et oleme Tema omad siis, kui usume Temasse. Kuid meie usk ei saa piirduda vaid sellega, et tunnistame õigeaks teatud usuväited. Usk peab väljenduma tegudes, just nimelt kuulekuses tehtud tegudes, mis on kooskõlas Issanda tahtega. Kuulekus on kogu meie usuelu, Kristuse järgimise, armastuse ja halastuse osutamise sõlmpunkt. Oma tahte loovutamine, isegi Kristusele endale loovutamine, on raskeim asi maailmas. Kuid isegi siin tuleb Issand ise meile appi. Püha Paulus kirjutab: „Sest Jumal on see, kes teis tegutseb, et te tahate ja toimite tema hea nõu kohaselt.“ (Fl 2:13) Ometi ei sunni Jumal meid kunagi millekski. Ikkagi jääb viimselt meie enda otsustada, kas me „tahame tahta Tema hea nõu kohaselt“.

„Sinu tahtmine sündigu!“ – see palve peaks kaasa helisema igas meie palves, igas meie otsuses, valikus, teos ja tegematajätmises, armastuse osutamises, kõigis suhetes, kogu meie elus. Kogu kristlase elu on usuelu, mida ta elab Issanda tahte kohaselt ja Jeesust Kristust järgides. Me ei saa vabanduseks tuua, et me ei tea, mida Jumal meilt ootab, sest Tema ise on töötanud: kui otsime Tema tahet kogu südamest, siis laseb Ta meil selle leida, varem või hiljem.

Karin Teder

SÜNNIPÄEVAD JUULIS.

1. juuli	Johannes Barndök	5
	Krista Vilta	
2. juuli	Arnold Korjus	89
3. juuli	Liisa Ojaveer	
	Marlon Olenko	
4. juuli	Laura Jalakas	
5. juuli	Ronan Billi Vunk	
6. juuli	Sirvi Eslas	84
	Helis Alp	
7. juuli	Maie Laadoga	89
8. juuli	Marje Hiie	
	Emma Jämsa	
9. juuli	Madis Taavits	
10. juuli	Milvi Parv	84
	Anu Turu	
12. juuli	Kairo Kliss	
13. juuli	Elvi Varik	80
	Märt Tohver	50
	Sandra Hansen	
14. juuli	Merili Kasepalu	
16. juuli	Mirjam Heina	
	Jane Madi	
18. juuli	Marten Borman	
19. juuli	Jaanus Rankla	
20. juuli	Elve Pärtel	88
	Allan Martin	50
	Kristen Leemet	
	Karoliina Huul	
21. juuli	Ada Krevon	87
22. juuli	Rutt-Regina Kelviste	
	Mare Tereping	
23. juuli	Marii Kasepalu	
	Elsbeth Kiisk	
24. juuli	Moonika Dokka	40
25. juuli	Jakob Hüdsi	5
26. juuli	Sigrid Veske	
27. juuli	Kristjan Tamm	
28. juuli	Ülo Krevon	86
	Marii Kalda	
29. juuli	Helme Kariis	73
	Sirje Pinsol	
	Iris Kalju	
30. juuli	Tiia Laar	55
	Laura Huul	
31. juuli	Sirje Johannes	65
	Kaarel Pärn	

PALJU ÕNNE JA ROHKET ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE

MEENUTUSI JUUNI KUUST

Võidutuld jagati Vabadussamba juures ja viidi kõigi Vabadussõjas langenute mälestusmärkidele.

Surnuaiapäeva jumalateenistused jaanipäeval Haapsalu vanal kalmistul ja Metsakalmistul.

30. juunil avati Konsistooriumi piiskoppide galeriis piiskop Tiit Salumäe portree.
Autor on kunstnik Aapo Pukk.

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kell 9-13.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

Kohtumine koguduse abiõpetaja Kristo Hüdliga palutakse kokku leppida telefon 56952758.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Diakoonia annetusmüük on juulis suletud.

Eesti kiriku elust saab lugeda <https://e-kirik.eelk.ee/>, <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kirik on avatud teeliste kirikuna reedel ja laupäeval kell 11-14, pühapäeval kell 13-16.

Toomkirik on avatud piletiga iga päev 10 – 18. Koguduste gruppidele on külastuseks ja palvuseks kirik avatud ettetellimisel.

Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristo Hüdsi E-post: kristo.hudsi@eelk.ee 56952758

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.ee 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soovide, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.

